

Sygn. akt AmC 5243/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Adam Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2012 r., w W. na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...)

przeciwko (...) w E.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

1. uznaje za niedozwolone i zakazuje pozwanemu wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści "Za realizację tytułu wykonawczego lub dokumentu mającego moc takiego tytułu z rachunków bankowych- 0,5 % kwoty zajętej"

2. zasądza od pozwanego (...) w E. na rzecz powoda (...), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych;

3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) w E. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie), tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony, kwotę 600 (sześćset) złotych;

4. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej.

sygn. akt XVII AmC 5243/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 sierpnia 2011 r. powód - (...) w P. - domagał się uznania za niedozwolone i zakazania wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia 6.19 wzorca umowy zawartego w dokumencie o nazwie Tabela Opłat i Prowizji Bankowych o treści: **Za realizację tytułu wykonawczego lub dokumentu mającego moc takiego tytułu z rachunku bankowego: 0,5% kwoty zajętej**, którym posługuje się pozwany - (...) w E.. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Zdaniem powoda rzeczony zapis wzorca umowy wypełnia hipotezę art. 385¹ § 1 kc zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Powód wywodził, że zakwestionowana klauzula przewiduje uprawnienie do pobierania od klientów wysokich dodatkowych opłat za samo uczestnictwo banku w postępowaniu egzekucyjnym (k. 3).

Pozwany domagał się oddalenia powództwa i wniósł o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany w odpowiedzi na pozew przyznał, że stosuje w umowach zawieranych z konsumentami klauzulę o analogicznym zakresie znaczeniowym (k. 16). Równocześnie zaprzeczył, jakoby postanowienie to miało niedozwolony charakter, wymieniając sześć czynności, jakich musi dokonać pracownik banku w celu realizacji tytułu wykonawczego (k. 16 – 17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany prowadzi działalność bankową jako spółdzielnia. W ramach tej działalności opracował i posługiwał się w obrocie wzorcem umowy pt. „Taryfa prowizji i opłat za czynności bankowe oraz za inne czynności”, zawierającym sporne postanowienie. Powyższe okoliczności były między stronami bezsporne.

Art. 230 kpc stanowi, że gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Za podstawę ustalenia stanu faktycznego Sąd przyjął wzajemnie niekwestionowane twierdzenia stron kierując się zasadą wyrażoną w art. 230 kpc. Stosownie do treści art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W konkluzji mając na względzie zasadę ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 kc, okoliczności, którym przeciwnik zaprzeczył i co do których brak było wiarygodnych dowodów, Sąd uznał za nieudowodnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przedmiotowym postępowaniu nie było sporne, że pozwany posługuje się w obrocie z konsumentami wzorem umowy zawierającym kwestionowane postanowienie, więc do rozstrzygnięcia pozostawała kwestia wyczerpania hipotezy art. 385¹ §1 kc.

Stosownie do treści art. 385¹ §1 kc, do uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z praktyki stosowania konieczne jest łączne występowanie czterech przesłanek: postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione, ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki stron pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, powyższe prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta i postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Przy czym należy zaznaczyć, iż przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma istotnego znaczenia przy przeprowadzaniu abstrakcyjnej kontroli postanowienia wzorca umownego, bez względu na to czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiejś konkretnej umowy. W szczególności kontrola ta jest oceną ex-ante i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Dobre obyczaje to reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące choćby niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

W ocenie Sądu kwestionowany zapis taryfy opłat i prowizji bankowych pozwanego stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ §1 kc. Zapis taryfy dotyczy bowiem możliwości żądania przez bank wynagrodzenia od klienta za czynności, które dokonywane są przez inny podmiot w toku postępowania egzekucyjnego. Dla oceny abuzywności w tej mierze bez znaczenia jest w jakiej roli i na jakich warunkach bank uczestniczy w postępowaniu egzekucyjnym. Koszty postępowania egzekucyjnego wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów prawa i Sąd nie znajduje żadnego argumentu aby uznać, że możliwa jest ich modyfikacja w sposób wprowadzający inny sposób pobierania wydatków egzekucyjnych, albo też konstytuujący de facto inne wydatki postępowania egzekucyjnego. Obciążanie klienta opłatami pozostającymi w oderwaniu od jego własnych czynności stanowiących realizację praw i obowiązków wynikających z umowy z pozwanym, a wynikających z działania osób trzecich jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco negatywnie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta. Na marginesie wskazać również należy, że niezrozumiałe jest stosowanie w tym zakresie stawki procentowej. Lektura odpowiedzi na pozew nie daje podstaw do uznania, że nakład pracy osób zatrudnionych w banku przy realizacji tytułów wykonawczych jest zależny od wysokości zajmowanych kwot.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385¹ § 1 kc, Sąd uznał postanowienie wzorca umowy za niedozwolone, zaś na podstawie art. 479⁴² § 1 kpc zakazał jego wykorzystywania w obrocie z udziałem konsumentów.

Podstawę prawną wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym stanowił przepis art. 479¹⁷ § 1 kpc w zw. z art. 9 ust. 1 i art. 11 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 233 poz. 1381).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ kpc.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Przyznane stronie koszty stanowi wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł - ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163. poz. 1349 ze zm.). Mając na uwadze wynik sprawy, orzeczenie o nakazaniu pobrania od strony pozwanej opłaty od pozwu uzasadnia przepis art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167 poz. 1398 ze zm.).